

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja Euroopan oikeusasiamiehelle kantelijan asemasta yhteisön oikeuden rikkomista koskevista asioissa

(KOM(2002) 141 lopullinen)

(Tämä teksti kumoo ja korvaa Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä C 166 12. heinäkuuta 2002 sivulla 3 julkaistun tekstin)

(2002/C 244/03)

Komissio on usein korostanut yhteisön oikeuden soveltamisen valvontaa koskevista vuosikertomuksissaan kantelijan merkitystä yhteisön oikeuden rikkomisen havaitsemisessa. Yhteisön oikeuden noudattamisen varmistamiseksi komissio soveltaa erityisesti Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 226 artiklassa ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 141 artiklassa tarkoitettua jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevaa menettelyä.

Komissio julkaisi vuonna 1999 tiedonannon ⁽¹⁾ vakiolomakkeesta, jota voidaan käyttää kanneltaessa komissiolle tapauksista, joissa jäsenvaltio on rikkonut yhteisön oikeutta eli EY:n perustamissopimuksen 226 artiklassa ja Euratomin perustamissopimuksen 141 artiklassa tarkoitettua jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevan menettelyn yhteydessä.

Tiedonannossa kuvaillaan myös hallinnollisia toimenpiteitä, joita komissio voi toteuttaa kantelijan hyväksi. Toimenpiteet esitetään vakiolomakkeen kääntöpuolella.

Tiedonanto laadittiin Euroopan oikeusasiamiehen aloitteesta toteutetun tutkimuksen perusteella, jonka tuloksena komissio sitoutui noudattamaan joitakin hallinnollisia muodollisuuksia, kuten ilmoittamaan kantelijalle ennen kuin se tekee asian lopettamista koskevan päätöksen.

Vuonna 2001 vastauksena kritiikkiin, jota oikeusasiamies esitti, kun asiaa P.S. Emfietzoglou – Macedonian Metro Joint Venture (995/98/OV) koskevan kantelun käsittely lopetettiin, komissio sitoutui julkaisemaan koonnelman sisäisistä menettelysään-

nöistä, joita jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevista menettelyissä sovelletaan suhteissa kantelijaan.

Tämän tiedonannon liitteessä esitetään hallinnolliset toimenpiteet kantelijan hyväksi, joiden noudattamiseen komissio sitoutuu käsitellessään kantelua ja tutkiessaan siihen liittyvää rikkomista koskevaa asiaa.

Nämä hallinnolliset toimenpiteet eivät kuitenkaan muuta EY:n perustamissopimuksen 226 artiklassa ja Euratomin perustamissopimuksen 141 artiklassa tarkoitettua jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskevan menettelyn kahdenvälistä luonnetta. Komissio muistuttaa, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sillä on valtuudet harkita, aloittaako se rikkomisesta johtuvan menettelyn ja viekö se asian tuomioistuimen käsiteltäväksi. ⁽²⁾ Tuomioistuin on myös tunnustanut komission oikeuden käyttää harkintavaltaa tuomioistuinkäsittelyn vireillepanon ajankohtaa koskevista päätöksissä ⁽³⁾.

Komissio soveltaa rikkomisesta johtuvissa menettelyissä asiakirjojen saatavuutta koskevia sääntöjä, jotka vahvistetaan Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 ⁽⁴⁾, sellaisena kuin se on täytäntöönpannuna komission työjärjestyksen muuttamisesta 5 päivänä joulukuuta 2001 tehdyn komission päätöksen 2001/937/EY, EHTY, Euratom ⁽⁵⁾ liitteessä esitetyillä säännöksillä.

⁽²⁾ Ks. erityisesti asiassa C-329/88, komissio v. Kreikka, 6.12.1989 annettu tuomio (Kok. 1989, s. 4159); asiassa C-200/88, komissio v. Kreikka, 27.11.1990 annettu tuomio (Kok. 1990, s. I-4299); asiassa C-207/97, komissio v. Belgia, 21.1.1999 annettu tuomio (Kok. 1999, s. I-275); asiassa C-212/98, komissio v. Irlanti, 25.11.1999 annettu tuomio (Kok. 1999, s. I-8571).

⁽³⁾ Asiassa C-317/92, komissio v. Saksa, 1.6.1994 annettu tuomio (Kok. 1994, s. I-2039); asiassa C-422/92, komissio v. Saksa, 10.5.1995 annettu tuomio (Kok. 1995, s. I-1097).

⁽⁴⁾ EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

⁽⁵⁾ EYVL L 345, 29.12.2001, s. 94.

⁽¹⁾ EYVL C 119, 30.4.1999, s. 5.

LIITE

KANTELIJAN ASEMA YHTEISÖN OIKEUDEN RIKKOMISTA KOSKEVISSA ASIOISSA**1. Määritelmät ja soveltamisala**

"Kantelulla" tarkoitetaan kaikkia komissiolle toimitettuja kirjallisia yhteydenottoja, joissa tuodaan esiin yhteisön oikeuden vastaisia toimenpiteitä tai käytäntöjä. Kantelun tutkiminen voi johtaa siihen, että komissio aloittaa rikkomisesta johtuvan menettelyn.

"Rikkomisesta johtuvalla menettelyllä" tarkoitetaan oikeudenkäyntiä edeltävää vaihetta menettelyssä, jonka komissio on aloittanut Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 226 artiklan ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 141 artiklan nojalla.

Näitä toimenpiteitä sovelletaan kantelijan ja komission yksiköiden välisiin suhteisiin rikkomisesta johtuvassa menettelyssä. Toimenpiteitä ei sovelleta kanteluihin, jotka liittyvät perustamissopimusten muihin määräyksiin, ei siis myöskään valtiontukia koskeviin kanteluihin, jotka kuuluvat EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ⁽¹⁾ soveltamisalaan.

2. Yleiset periaatteet

Jokainen voi esittää jäsenvaltioita vastaan maksutta valituksia lähettämällä komissiolle kantelun jäsenvaltion hallinto-käytännöstä tai (laein, asetuksin tai hallinnollisin määräyksiin toteutetusta) toimenpiteestä, jonka kantelija katsoo yhteisön oikeuteen kuuluvan säädöksen tai periaatteen vastaiseksi.

Kantelijan ei tarvitse osoittaa, että hänellä on oikeussuojaintressi; hänen ei myöskään tarvitse todistaa, että kantelun kohteena oleva rikkomistapaus kohdistuu pääasiassa ja välittömästi hänen etuihinsa.

Komissio harkitsee, edellyttääkö kantelu jatkotoimia vai ei.

3. Kantelun kirjaaminen

Kaikki yhteydenotot, jotka mahdollisesti tutkitaan kanteluina, kirjataan komission pääsihteeristön ylläpitämään keskusrekisteriin.

Komission yksiköiden tutkittavina ja keskusrekisteriin kirjattavina kanteluina ei voida pitää yhteydenottoja

- joissa lähettäjä on tuntematon tai lähettäjän osoitetiedot puuttuvat tai ovat puutteelliset,
- joissa ei mainita suoraan tai epäsuorasti jäsenvaltiota, jonka toimenpiteitä tai käytäntöjä pidetään yhteisön oikeuden vastaisina,
- joissa tuodaan esiin yksittäisen henkilön tai yksityisen yhteisön käytäntö, paitsi silloin kun kantelu liittyy viranomaisten osallisuuteen tai kun viranomaiset eivät ole toteuttaneet toimenpiteitä tällaisia käytäntöjä vastaan; komission yksiköt varmistavat kuitenkin aina, paljastaako yhteydenotto EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan kilpailusääntöjen vastaista toimintaa,
- jotka eivät sisällä minkäänlaisia kanteluperusteita,
- joissa tuodaan esiin kanteluperusteita kysymyksistä, joista komissio on esittänyt selkeän, julkisen ja vakiintuneen kannan; komission kanta annetaan tiedoksi kantelijalle,
- joissa tuodaan esiin kanteluperusteita, jotka selvästi eivät kuulu yhteisön oikeuden soveltamisalaan.

Jos komission pääsihteeristö on epävarma yhteydenoton luonteesta, se konsultoi kyseistä komission yksikköä tai kyseisiä yksiköitä 15 vuorokauden kuluessa kantelun vastaanottamisesta. Jos yksiköt eivät vastaa 15 työpäivän kuluessa, kantelu kirjataan virallisesti keskusrekisteriin.

4. Vastaanottoilmoitus

Komission pääsihteeristö lähettää kaikista yhteydenotoista ensimmäisen vastaanottoilmoituksen 15 työpäivän kuluessa niiden saapumisesta.

Pääsihteeristö lähettää ylimääräisen vastaanottoilmoituksen kanteluksi kirjatusta yhteydenotoista kuukauden kuluessa ensimmäisen vastaanottoilmoituksen lähettämisestä. Tähän vastaanottoilmoitukseen merkitään kantelun viitenumero, joka on mainittava kaikessa kantelua koskevassa kirjeenvaihdossa.

⁽¹⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

Jos saman perusteen nojalla on esitetty useita kanteluja, erilliset vastaanottoilmoitukset voidaan korvata *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ja Euroopan yhteisöjen Europa-palvelimella julkaistavalla yhdellä ilmoituksella.

Jos komission yksiköt päättävät olla kirjaamatta yhteydenottoa kanteluksi, ne ilmoittavat tästä tekijälle tavallisella kirjeellä, jossa on mainittava yksi tai useampi 3 kohdan toisessa alakohdassa esitetty perustelu.

Komissio ilmoittaa tarvittaessa kantelun tekijälle mahdollisista vaihtoehtoisista oikeuskeinoista, kuten asian viemisestä kansallisten tuomioistuinten, Euroopan oikeusasiamiehen tai kansallisten oikeusasiamiesten käsiteltäväksi tai muista kansallisella tai kansainvälisellä tasolla sovellettavista menettelyistä.

5. Kantelujen esittäminen

Kantelut on esitettävä kirjeitse, faksitse tai sähköpostitse.

Ne on laadittava jollakin yhteisön virallisista kielistä.

Helpottaakseen ja nopeuttaakseen kantelujen käsittelyä komissio on laatinut kantelujen esittämiseen vakiolomakkeen, joka on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ⁽¹⁾. Vakiolomakkeen saa komission yksiköiltä tai Internetistä Euroopan yhteisöjen Europa-palvelimelta osoitteesta

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/lexcomm/index_fr.htm

Lomakkeen liitteessä esitetään rikkomisesta johtuvan menettelyn yleiset periaatteet ja muistutetaan, että yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, jossa jäsenvaltion todetaan laiminlyöneen jäsenyyssvelvoitteensa, ei vaikuta kantelijan oikeuksiin. Kantelijaa kehoitetaan myös kääntymään soveltuviissa tapauksissa kansallisten tuomioistuinten puoleen.

Lomakkeen käyttö ei ole pakollista.

Kantelut on lähetettävä Euroopan komission pääsihteeristöön (B-1049 Bryssel, faksi (32-2) 295 39 13, sähköposti SG-PLAINTES@cec.eu.int) tai jätettävä komission edustustoihin jäsenvaltioissa.

6. Kantelijan ja henkilötietojen suojaaminen

Kantelijan henkilöllisyyden ja hänen esittämänsä tiedot saa ilmoittaa jäsenvaltiolle, jos kantelija antaa tähän ennakolta luvan. Tällöin noudatetaan erityisesti yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 45/2001 ⁽²⁾ sekä Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1049/2001 ⁽³⁾.

7. Yhteydenpito kantelijaan

Komission yksiköt pitävät yhteyttä kantelijaan ja ilmoittavat tälle kirjallisesti jokaisesta komission päätöksestä (virallinen ilmoitus, perusteltu lausunto, asian vieminen tuomioistuimen käsiteltäväksi tai käsittelyn lopettaminen), joka liittyy kantelun käsittelyn etenemiseen.

Jos saman perusteen nojalla on esitetty useita kanteluja, erillinen yhteydenpito voidaan korvata yhdellä julkaisulla *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ja Euroopan yhteisöjen Europa-palvelimella.

Kantelija voi pyytää menettelyn kaikissa vaiheissa tilaisuutta esittää tai tarkentaa komission yksiköille kanteluun liittyviä seikkoja. Tämän on tapahduttava paikan päällä eikä kuluja korvata.

8. Määräaika kantelujen tutkimiseen

Tutkiessaan kantelua komission yksiköt pyrkivät yleensä tekemään päätöksen virallisen ilmoituksen lähettämisestä tai asian käsittelyn lopettamisesta viimeistään vuoden kuluessa kantelun kirjaamisesta pääsihteeristöön.

Jos määräaika ylittyy, asian käsittelystä vastaava komission yksikkö ilmoittaa tästä pyydettyä kantelijalle kirjallisesti.

9. Kantelujen tutkimisen päätyminen

Tutkittuaan kantelun komission yksiköt voivat ehdottaa, että komissio kollegiona päättää esittää virallisen ilmoituksen, joka aloittaa rikkomisesta johtuvan menettelyn kyseistä jäsenvaltiota kohtaan, tai lopettaa asian käsittelyn ilman jatko-toimia.

⁽¹⁾ EYVL C 119, 30.4.1999, s. 5.

⁽²⁾ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

Komissio tekee päätöksen ehdotuksesta harkintavaltaansa käyttäen. Harkintavalta ei koske pelkästään rikkomisesta johtuvan menettelyn aloittamista tai lopettamista vaan myös kanteluperusteiden yksilöintiä.

Kantelijalle ilmoitetaan kirjallisesti päätöksestä, jonka komissio on tehnyt kanteluun liittyvässä asiassa. Kantelijalle ilmoitetaan myös asiaa koskevista myöhemmistä komission päätöksistä.

Jos saman perusteen nojalla on esitetty useita kanteluja, erilliset ilmoitukset voidaan korvata yhdellä julkaisulla *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ja Euroopan yhteisöjen Europa-palvelimella.

10. Käsittelyn lopettaminen ilman jatkotoimia

Jos komission yksikkö aikoo ehdottaa asian käsittelyn lopettamista ilman jatkotoimia, se ilmoittaa tästä ennakolta kantelijalle kirjeellä, jossa esitetään syyt käsittelyn lopettamiseen ja kehoitetaan kantelijaa esittämään mahdolliset huomautuksensa neljän viikon kuluessa. Tämä ei kuitenkaan koske poikkeuksellisia tilanteita, joissa tarvitaan kiireellisiä toimenpiteitä.

Jos saman perusteen nojalla on esitetty useita kanteluja, erilliset kirjeet voidaan korvata yhdellä julkaisulla *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ja Euroopan yhteisöjen Europa-palvelimella.

Jos kantelija ei esitä vastausta tai jos kantelijaan ei saada yhteyttä kantelijasta johtuvista syistä tai jos kantelijan esittämät huomautukset eivät muuta komission yksikön kantaa, tehdään päätös asian käsittelyn lopettamisesta. Kantelijalle ilmoitetaan komission päätöksestä.

Jos kantelijan esittämät huomautukset johtavat komission yksiköt tarkistamaan kantaansa, kantelun tutkimista jatketaan.

11. Yksinkertaistettu menettely käsittelyn lopettamiseksi

Jos rikkomistapauksesta ei ole vielä esitetty virallista ilmoitusta, sen käsittely voidaan lopettaa yksinkertaistettua hallintomenettelyä noudattaen, jossa asiaa ei tarvitse saattaa komission kollegiona käsiteltäväksi.

Menettelyä voidaan soveltaa asioihin, joissa komission yksiköiden alustavan tutkimuksen jälkeen käy selkeästi ilmi, että kantelu on selvästi perusteeton tai kantelun aihe on epäselvä tai kantelun tueksi ei ole esitetty todisteita tai ne ovat riittämättömät tai kantelija lopettaa yhteydenpidon.

Jos komission yksiköt aikovat soveltaa tätä menettelyä, ne ilmoittavat siitä kantelijalle 10 kohdassa esitettyä menettelyä noudattaen.

12. Päätösten julkisuus

Komission päätökset yhteisön oikeuden rikkomista koskevissa asioissa julkaistaan kahdeksan päivän kuluessa niiden tekemisestä komission pääsihteeristön Internet-sivuilla osoitteessa:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/droit_com/index_fr.htm#infractions

Päätöksistä perustellun lausunnon esittämisestä jäsenvaltiolle tai asian saattamisesta yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi, laaditaan lehdistötiedote, ellei komissio toisin päättää.

13. Asiakirjojen saatavuus

Asiakirjojen saatavuutta rikkomisesta johtuvissa menettelyissä säännellään asetuksessa (EY) N:o 1049/2001, sellaisena kuin se on täytäntöönpanotuna komission työjärjestyksen muuttamisesta tehdyn komission päätöksen 2001/937/EY, EHTY, Euratom ⁽¹⁾ liitteessä esitetyillä säännöksillä.

14. Kantelu Euroopan oikeusasiamiehelle

Jos kantelija katsoo, että komissio on laiminlyönyt jonkin toimenpiteen soveltamisen kantelua käsitellessään, kantelija voi saattaa asian oikeusasiamiehen käsiteltäväksi EY:n perustamissopimuksen 21 ja 195 artiklan mukaisesti.

⁽¹⁾ EYVL L 345, 29.12.2001, s. 94.